

Tre projekt om:
Jämställdhet
Föräldrarollen
Sexualitet

Kvinno-SIOS projektarbete år 2000-2003

Invandrarkvinnor för jämställdhet på 2000-talet

Synen på föräldrarollen i Sverige och i olika länder

Synen på kvinnans hälsa och sexualitet i Sverige och i olika länder

Innehållsförteckning

- 4 Könstillhörighet i skuggan av etnisk tillhörighet
- 6 Vad är Kvinno-sios
- 7 Projektarbete inom Kvinno-sios
- 7 Hur man arbetat i projekten
- 9 Föräldrarollen i Sverige och i olika länder
- 10 Föräldraboken
- 11 Invandrarkvinnor för jämställdhet på 2000-talet
- 12 Synen på kvinnans sexualitet och hälsa i olika länder

Könstillhörighet i skuggan av etnisk tillhörighet

Den etniska minoritetsidentiteten är för många etniska kvinnor viktigare än könstillhörigheten.

«INVANDRARKVINNOR, INVANDRARFLICKOR och utsatta flickor». Det är begrepp som används för att beskriva kvinnor som någon gång under sitt liv invandrat till Sverige eller de som har föräldrar som invandrat hit. Men vilka är vi som finns bakom dessa anonyma begrepp? Vi är i högsta grad aktiva och deltagande. Vi finns till hands överallt – både för stora och små. Ändå är vi osynliga, omgivna av fördomar och stereotypa föreställningar.

Liksom svenska kvinnor är också vi olika. Vi har fostrats i vitt skilda miljöer som format våra liv. Våra värderingar och normer är präglade av våra föräldrars historia och det samhällssystem som vi fostrats i. Vi är den sammanhållande länken mellan det som varit och det som komma skall.

Vi överför äldre generationers erfarenheter och kunskaper till våra barn. Vi bereder

barnen med kunskaper i modersmålet så att kontakten med far- och morföräldrarnas förflutna blir möjlig. Vi är kulturbärande och stöttepelare i både familjeliv och föreningsliv. I likhet med många andra kvinnor gör vi grovjobbet, servar på markplan, men att sitta med vid bordet där de viktiga besluten fattas är inget som heller våra kvinnor kan ta för givet. Även om det finns något undantag där organisationen eller föreningen i huvudsak styrs av kvinnor.

Vi föräldrar är skyldiga våra barn goda förebilder.

Sverige har under en generation förvandlats från monokultur till ett mångkulturellt samhälle där olika kulturer ständigt möts och påverkar varandra. Människor har i alla tider format sina liv och sin vardag genom möten och samverkan med andra

människor. I mötet skapas en möjlighet eller en begränsning till utveckling. Vi kvinnor inom SIOS, som företräder 16 etniska minoriteter, har en gemensam erfarenhet – att minoritetsgruppens utsatthet oftast är större än den egna utsattheten. Rätten till ett modersmål ger oss större frihet än vad exempelvis friheten att kunna gå på disco någonsin kan.

För en gynnsam integration krävs en ökad kunskap och förståelse för olika etniska gruppers historia och levnadsvillkor. En grundförutsättning för ett hållbart och demokratiskt samhälle är jämlikhet mellan människor, det vill säga lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk eller religiös tillhörighet. Alla har rätt att, på lika villkor, delta i samhällets samtliga beslutsfattande nivåer med utgångspunkt i egna förutsättningar.

I ett allt mer komplicerat samhälle är ris-

ken stor att enskilda individer känner sig isolerade och utanför gemenskapen. Vi har därför ett stort ansvar för att verka för ett öppet, tolerant och generöst föreningsliv som präglas av jämställdhet mellan gamla och unga, kvinnor och män – lika rättigheter och möjligheter för alla.

Det är därför nödvändigt att i första hand stärka minoritetsställningen och därmed också öka etniska kvinnors möjlighet att vara delaktiga och synliga i både samhället, föreningslivet och familjelivet. Det mångkulturella samhället får självfallet inte stanna vid det utan det ska vara en garant mot intolerans, diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Därför borde integrationsmålen i Sverige även i fortsättningen vara «valfrihet, jämlikhet och samverkan» i både teori och praktik.

Kvinno-SIOS

VAD ÄR KVINNO-SIOS?

SIOS är ett samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige – en paraplyorganisation med de 16 största etniska organisationerna i Sverige som medlemmar. Till sammans har de cirka 420 lokalföreningar spridda över hela landet och 110 000 medlemmar – varav ungefär hälften är kvinnor. SIOS bedriver en verksamhet som grundar sig i medlemsriksförbundens gemensamma intressen. Medlemsorganisationerna samarbetar genom en vald styrelse med representanter från samtliga riksförbund. SIOS kansli ligger i Stockholm.

Inom SIOS verkar kvinnokommittén Kvinno-SIOS som driver frågor som är särskilt angelägna för kvinnor. Kvinno-SIOS arbetar på samma sätt som SIOS, med representanter från de 16 medlemsorganisationerna. Verksamheten bygger på frågor av gemensamt intresse. Kvinnors hälsa, synen på sexualitet, våra barns framtid och jämställdhet är bara några av de frågor som Kvinno-SIOS arbetat med de senaste åren. Kvinno-SIOS

bildades formellt på Internationella kvinnodagen den 8 mars 1992 och har eget verksamhets- och budgetansvar.

Kvinno-SIOS eftersträvar ett rättvist, jämlikt och demokratiskt samhälle där alla – män och kvinnor, unga och gamla – har lika rättigheter och möjligheter.

Kvinno-SIOS verkar för att:

- uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män
- förbättra villkoren för kvinnor från etniska grupper
- öka kvinnors deltagande och medinflytande
- arbeta för goda etniska relationer
- motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism
- stärka kvinnor i föreningslivet både på riks- och lokalt plan
- utveckla samarbetet med olika svenska och etniska kvinnoorganisationer
- öka möjligheten för kvinnor och barn från etniska minoriteter att behålla och utveckla sin kultur och sitt modersmål.

Projektarbete inom Kvinno-SIOS

SAMMANFATTNING

Sedan augusti 2000 driver Kvinno-SIOS tre dialogprojekt som syftar till förändringsarbete, när det gäller jämställdhet och ökad kvinnorepresentativitet, synen på etniska kvinnor och föräldraroll, inom de tolv riksförbunden som ingår i projekten. Kvinno-SIOS samarbetar även med externa organisationer och myndigheter för att på bästa sätt uppnå projektmålen och få en förändring av synen på etniska kvinnor både i och utanför medlemsorganisationerna.

Ett av Kvinno-SIOS:s tre projekt är «Föräldrarollen i Sverige och i olika länder». Projektet syftar till att skapa en gemensam plattform för diskussion kring föräldrarollen och att öka förståelsen för olikheter i uppfattningar kring dessa frågor inom Kvinno-SIOS medlemsorganisationer.

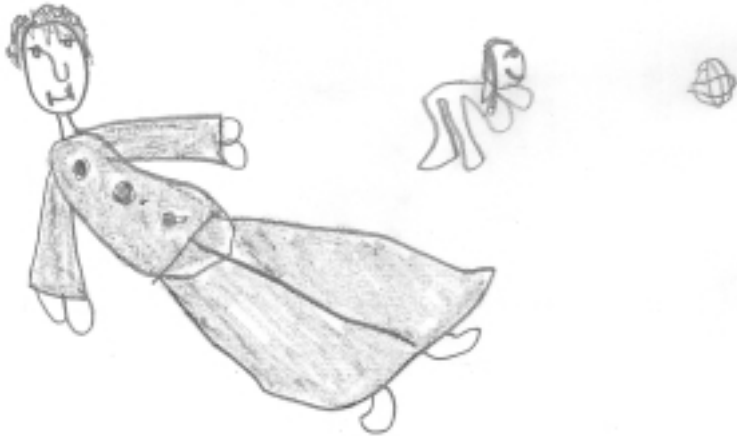
Det andra projektet är «Invandrar-kvinnor för jämställdhet på 2000-talet» som är ett tvåårigt projekt med syfte att starta en dialog om jämställdhet inom SIOS, medlemsorganisationerna samt i lokalför-

eningar. Målet är även att bilda projektgrupper och utse jämställdhetsansvariga samt göra planer för hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas i respektive medlemsorganisation. Målet är att stärka kvinnors ställning både i och utanför föreningslivet.

«Synen på kvinnans sexualitet och hälsa i olika länder» är ett tredje projekt som Kvinno-SIOS bedrivit i två år. Projektet syftar till att öka kunskapen om kvinnors hälsa och synen på sexualitet i olika länder. Projektet vill inleda en dialog mellan män och kvinnor och mellan svenska och etniska organisationer för att påverka det svenska samhällets syn på kvinnor från olika etniska minoriteter.

HUR MAN ARBETAT I PROJEKTEN

Gemensamt mål för de tre projekten är att öka medlemmarnas kunskap och delaktighet kring de frågor som projekten behandlar. Det sker genom att förankra projekten i SIOS medlemsorganisationer både på rikspan och lokalt. Kvinno-SIOS har genom

rikstäckande aktiviteter som veckoslutskurser, informationsträffar, utbildning och diskussionsseminarier inlett en dialog i medlemsriksorganisationerna och deras lokalföreningar. Dessutom har arbetsgrupper bildats inom Kvinno-SIOS medlemsorganisationer med ansvar för att bedriva projektverksamheten inom riksförbunden och lokalföreningarna.

Genom att regelbundet informera samt ordna diskussionsträffar kring projektverksamheten med en extern referens-

grupp har erfarenheterna i projekten spridits också till andra organisationer och myndigheter utanför SIOS.

Samtliga tre projekt har en ansvarig styrgrupp som leder och sätter ramarna för projektverksamheten. En projektledare har ansvarat för verksamhetens genomförande och informationsspridning bland annat genom informationsbladet «Projekt Nytt» vilket distribuerats till medlemmar, myndigheter och departement.

Föräldrarollen i Sverige och i olika länder

Projektet, som startade i augusti 2000, syftar till att skapa en gemensam plattform för diskussion inom SIOS riksförbund i frågor kring föräldrarollen i Sverige och andra länder. Kvinno-SIOS vill med projektet bidra till en ökad förståelse för olika uppfattningar om familjen och föräldrarnas roll inom de olika medlemsorganisationerna. Som ett viktigt hjälpmedel används den av SIOS utgivna Föräldraboken.

MÅLET FÖR projektverksamheten är att diskutera synen på barnuppfostran i Sverige och i olika länder och samtidigt öka kunskapen om den svenska lagstiftningen. Här läggs tonvikten på att öka kvinnornas medvetenhet om sina rättigheter och uppmärksamma det våld som förekommer mot kvinnor och barn i alla kulturer. Verksamheten ska även syfta till att stimulera en öppen dialog mellan män och kvinnor om unga kvinnors situation och villkor i Sverige.

Under hösten 2001 har Kvinno-SIOS genomfört två seminarium på nationell nivå där huvudtemat varit barnuppfostran och föräldrarollen. Inbjudna föreläsare har representerat såväl socialdepartementet som fristående experter inom ämnen som familjerätt och barnuppfostran. I projektet

har SIOS medlemsförbund arbetat aktivt med att få tillstånd en djupgående dialog kring förändrade föräldraroller och generationskonflikter i Sverige och i andra länder. Flera förbund och lokalföreningar har också ordnat egna studiecirkelar, föreläsningar samt diskussions- och informationsträffar för att ta upp dessa ämnen i en öppen diskussion med sina medlemmar. Förbund har även skrivit och informerat om arbetet i projektet i sina medlemstidningar, på hemsidor och även informerat i lokalradion på respektive modersmål. För att locka olika åldersgrupper till aktiviteter har även kulturella inslag som sång, dans, teater och andra musikframträdanden förekommit vid medlemsammanskomster.

Föräldraboken

Föräldraboken, som Kvinno-SIOS och Kommittén mot barnmisshandel står bakom, handlar om barnuppfostran och rollen som förälder. Boken är översatt till tolv språk. Den finns i dag tillgänglig på följande språk förutom svenska: arabiska, persiska, turkiska, engelska, nordkurdiska, sydkurdiska, spanska, somaliska, assyriska, serbiska och tigrinja, det sistnämnda är ett språk som talas i Eritrea. Föräldraboken är även översatt till lätt svenska.

BOKEN HAR DISTRIBUTERATS till SIOS medlemsorganisationer – 16 riksförbund och flera lokalföreningar. Boken har även spridits till samtliga barnvårdcentraler och skolhälsovården i landet.

Översättningen till de olika språken är mycket uppskattad och underlättar användningen för såväl enskilda som för förbunden och vårdcentralerna. Även andra externa aktörer, som av olika anledningar arbetar med barn eller familjerådgivning, har visat intresse för boken.

Idag är boken översatt till tolv språk

samt till lätt svenska. Tidsbrist har gjort att bokens innehåll tyvärr inte riktigt kunnat spegla de olika kulturer som finns i Sverige. Men genom boken och projektet har SIOS ändå startat en mycket angelägen process om rollen som förälder och synen på barnuppfostran såväl inom som utom SIOS medlemsförbund.

Invandrarkvinnor för jämställdhet på 2000-talet

Sommaren 2000 påbörjades även Kvinno-SIOS tvååriga projekt med syfte att starta ett aktivt jämställdhetsarbete både inom SIOS och medlemsförbunden. Arbetet har främst fokuserat tre aspekter nämligen; att för det första förankra projektet i SIOS medlemsorganisationer och för det andra att informera och anordna diskussionsseminarium kring jämställdhetsfrågor och för det tredje bilda olika arbetsgrupper i medlemsorganisationerna i syfte att utforma det egna jämställdhetsarbetet.

PROJEKTETS MÅLSÄTTNING är att inleda en dialog om jämställdhet och integration som leder fram till ett aktivt arbete för ökad jämställdhet genom egna upprättade jämställdhetsplaner för riksförbund och lokal-föreningar. Huvudsyftet är att få tillstånd en ökad kvinnlig representation och delaktighet bland kvinnor på alla nivåer i organisationen.

Under hösten 2000 genomfördes ett seminarium med representanter från medlemsorganisationerna där bland annat det

svenska jämställdhetsarbetet behandlades utifrån ett historiskt perspektiv. Det har även anordnats veckoslutsseminarium som handlat om hur man i praktiken upprättar jämställdhetsplaner i en frivilligorganisation. Varje deltagande medlemsorganisation informerades om de grundläggande principerna om upprättandet av en jämställdhetsplan.

Detta arbete har följts upp av Kvinno-SIOS under våren 2002 där såväl endagskonferens som tvådagars nationell konferens hölls i Stockholm.

Synen på kvinnans sexualitet och hälsa i olika länder

Kvinno-SIOS vill med sina olika projekt synliggöra invandrarkvinnors situation i det svenska samhället. Med projektet Synen på kvinnors sexualitet och hälsa i olika länder vill vi åstadkomma ett debattforum där tabun om kvinnors och flickors sexualitet och hälsa ventileras inom SIOS och dess medlemsorganisationer. Vårt mål är även att kunna påverka det svenska samhällets syn på kvinnor tillhörande etniska minoriteter.

I DAG SES DESSA KVINNOR mestadels som utsatta offer. Genom goda förebilder vill vi visa en mer nyanserad bild av «invandrarkvinnan» – något som ger större förståelse för minoritetsgruppers olika syn på hälsa och sexualitet.

Det finns inga färdiga svar eller lösningar på de frågor som ställs. Utan varje kvinna ska själv ta ställning utifrån sina egna förutsättningar.

Det viktigaste för kvinnorna är att ge dem möjlighet och frihet att själva göra sina val.

Projektet är i första hand inriktat på följande mål:

- Skapa en diskussion inom SIOS om frågor som rör exempelvis abort, könsstympning och sterilisering och vad

dessa betyder för kvinnors hälsa och sexualitet

- Informera SIOS förbundens egna medlemmar om svensk lagstiftning särskilt vad det gäller våld mot kvinnor och barn
- Diskutera synen på barnuppfostran i olika länder
- Starta en dialog om unga invandrarkvinnors situation
- Informera allmänheten om invandrarkvinnors situation.

Förutom de deltagande förbundens egna träffar och möten har Kvinno-SIOS inom ramen för projektet genomfört fyra seminarier. Dessa har inspirerat deltagarna till fortsatt eget arbete och gett tillfälle att jämföra erfarenheter och värderingsgrunder med andra utanför den egna gruppen.

Adresser till SIOS medlemsorganisationer:

Assyriska riksförbundet
Hantverkarvägen 2

Box 6019
151 06 Södertälje
TELEFON: 08-550 166 83
FAX: 08-550 115 93
E-POST:
hujada@algonet.se
HEMSIDA: ars.hujada.com

Chilenska riksförbundet
Wallingatan 31

111 24 Stockholm
TELEFON: 08-20 72 33
FAX: 08-21 99 48
E-POST:
hile.rf.sweden@swipnet.se

Eritreanska riksförbundet

Norr tullsgatan 45
104 35 Stockholm
TELEFON:
08-34 27 86, 018-24 51 38
FAX: 018 - 24 51 38
E-POST:
eris_emash@yahoo.com
HEMSIDA:
www.geocities.com/eris_emash/

Finlandssvenskarnas riksförbund
i Sverige

Bellmansgatan 15, nb
118 47 Stockholm
TELEFON: 08-702 01 10
FAX: 08-702 90 46
E-POST: fris.jan.olof@swipnet.se
HEMSIDA: www.fris.nu

Grekiska riksförbundet
Landsvägen 52

172 63 Sundbyberg
TELEFON: 08- 627 00 27
FAX: 08- 627 00 26
E-POST:
grf@sundbyberg.mail.telia.com
HEMSIDA:
w1.862.telia.com/~u86202230

Iranska riksförbundet

Starrbäcksgatan 23
Box 7033
172 07 Sundbyberg
TELEFON: 08-28 64 24
FAX: 08-28 64 24
E-POST:
info@ettehadieh.org
HEMSIDA: www.ettehadieh.org

Italienska riksförbundet
Bellmansgatan 15, nb

118 47 Stockholm
TELEFON: 08-34 57 10
FAX: 08-31 92 80
E-POST:
antonella@italr.a.se

Kurdiska riksförbundet

Henriksdalsringen 8
Box 50 13
131 05 Nacka
TELEFON: 08-644 66 22
FAX: 08-650 21 20
E-POST:
kurdiska.rf@kurdiskarf.org
HEMSIDA:
www.kurdiskarf.org

Portugisiska riksförbundet

Torpgatan 21, 1tr, 1 vån
211 52 Malmö
TELEFON: 040-23 53 96
FAX: 040-23 53 96
E-POST:
ungfaps@algonet.se
HEMSIDA:
www.algonet.se/~ung-faps

Polska riksförbundet i Sverige
Tussmötevägen 255
122 41 Enskede
TEL: 08-508 612 30
FAX: 08-91 46 27
E-POST: zop.org.polonia@telia.com

Serbernas riksförbund i Sverige
Bellmansgatan 15,1tr
118 47 Stockholm
TELEFON: 08-462 06 57
FAX: 08-462 05 92
E-POST:
naslist@asjrf.org
HEMSIDA: www.asjrf.org/

Spanska riksförbundet
Norrbyvägen 1
168 69 Bromma
TELEFON: 08-34 27 20
FAX: 08-38 67 59

Sverigefinska riksförbundet
Bellmansgatan 15, nb
118 47 Stockholm
telefon: 08-615 83 40
FAX: 08- 615 83 65
E-POST: info@rskl.se
HEMSIDA: www.rskl.se

Syrianska riksförbundet
Torekällgatan 24
151 33 Södertälje
TELEFON: 08- 550 161 71
FAX: 08-550 180 16
E-POST:
bahrosuryoyo@swipnet.se/

Somaliska RF.
Box 191 65
Gävlegatan 25 bv
104 32 Stockholm
TEL: 08-16 69 61
FAX: 08-545 469 61
E-POST: srf@telia.com

Turkiska riksförbundet
Albyvägen 6 C
145 59 Norsborg
TELEFON: 08-728 00 34
FAX: 08-728 00 42
E-POST: turkiskariksförbundet@swip-
net.se
HEMSIDA: www.trf.nu

Sveriges Romers riksförbund
ROMA-international
(observatör)

REDAKTION
TEXT: Sonya Aho
PROJEKTLEDARE: Amina Ek
ILLUSTRATIONER: Athrin Aho
GRAFISK FORM: Ingela Espmark
TRYCK: Centrumtryck 2003

kansli@sios.org

Bellmansgatan 15, 1 tr 118 47 Stockholm

Tel: 08-55 69 33 60 Fax: 08-643 90 68

